

Welkom nu wij de herinnering vieren aan de doop van Jezus. Volgens het liturgisch jaar bevinden we ons vandaag aan het einde van de kerstkring. Deze tijd rond Kerstmis begint bij de eerste zondag van de advent en loopt tot aan de viering van de doop van Jezus. Aanstonds horen we teksten uit de bijbel die betrekking hebben op dit feest. Toen ik die teksten tot me liet doordringen, kwam steeds de gedachte bij me op aan de levensweg, de weg die we gaan in ons leven met alle mogelijkheden, kronkelingen, vooruitzichten en obstakels die daar deel van uitmaken. Wat doe je en hoe vind je richting op die weg? De doop van Jezus, en ook die van ons, verwijst naar een begin. Hij geeft een route aan en kan een bron zijn waar je naar kunt terugkeren als je soms niet meer weet waar je bent.

Gebed

U, God, bron van leven, breng ons de gave van de doop te binnen waarin uw Geest ons heeft bevrijd uit de slavendienst en waarin de belofte ligt dat U bij ons bent. Wij vragen U om het besef daarvan zodat wij volop leven met Hem, Jezus, Uw zoon, onze broeder. Amen

Jesaja 40:1-5,9-11

Lucas 3:15-16,21-22

Overweging

Het evangelie dat wij zojuist hoorden laat ons kennis maken met Johannes die 'doper' wordt genoemd en met Jezus die gedoopt wordt. Het verhaal gaat dat Jezus in de stroom van talrijke mensen uit de buurt van de Jordaan naar Johannes toe trekt om zich te laten dopen. Wat Johannes doet, en waar blijkbaar zoveel mensen naar verlangen, is een openbaar gebeuren, geen toverding, geen geheim ritueel. Het is een intieme belevenis in de openbare ruimte. 'Een doopsel van bekering' heet het. Dit betekent dat je je eigen doen en laten voor ogen neemt en gaat zien waar

je dwaal- en kronkelwegen bewandelt. In het doopsel wordt je oorspronkelijke kracht aangesproken, De doop bijvoorbeeld van een nieuw schip is daar een echo van: het wordt op weg gezet met de wens van een behouden vaart, vergelijkbaar met de tekst van een lied van Andries Govaart dat we hier soms zingen: 'dat je de weg mag gaan die je goed doet.'

Inderdaad, het gaat om de weg die je goed doet. Maar de ene ceremonie is de andere niet. Er zijn verschillende tekens en betekenissen die hoop geven bij het op weg zetten van mensen in hun schip, in hun route en in hun inspiratie. Het stuk gooien van een fles champagne tegen de boeg van een schip is iets anders dan zelf ondergedompeld worden in het water van de Jordaan. En ook dat is niet het einde. Johannes zegt zelf: 'ik doop u met water, maar er komt iemand die sterker is dan ik... Hij zal jullie dopen met de Geest en met vuur.'

Wat gebeurt hier? Johannes is de iets oudere neef van Jezus. Hij ziet Jezus als degene die het waarachtig mens zijn in zichzelf belichaamt en ertoe inspireert. Zelf beschouwt hij zich als zijn wegbereider, als degene die de route uitzet om de weg naar Jezus te kunnen gaan. 'Ik doop met water', zegt hij. Dat is goed; het maakt nieuw en sterk, maar tenslotte is geest en vuur nodig. 'Hij zal jullie dopen met de heilige Geest en met vuur.' Geen concurrentie. Als Jezus zelf gedoopt wordt, komt dit tot uitdrukking. Bij die doop door Johannes wordt de hemel geopend en de Heilige Geest daalt op Jezus neer en er klinkt een stem uit de hemel: 'Jij bent mijn geliefde zoon, in jou vind ik vreugde.'

Hemel en aarde komen met elkaar in verbinding. De Geest van de Vader die alles omvat daalt neer op deze ene mens die het beste ontvangt wat denkbaar is: jij hoort bij mij, je bent mijn kind, in jou vind ik vreugde, je boeit me, in jou vind ik welbehagen.

De meesten van ons zijn in die Geest gedoopt als kind. Maar door de tijden heen hebben christenen zich afgevraagd en erover gestreden of dat wel kan. Moet je niet volwassen zijn en zelf de beslissing nemen om te

geloven en gedoopt te worden? Dat is een heel reële vraag. Wie een antwoord zoekt mag laten meewegen dat de doop een gave is, een geschenk. Niemand kan, evenmin als de eigen geboorte, de doop aan zichzelf geven. Je wordt in het leven gezet, je wordt gedoopt, als kind of als volwassene.

De doop die Johannes bediende krijgt in de doop van Jezus zijn voltooiing. De doop van Johannes betekent bekering. Dat is leren onderscheiden, je blik zo inrichten en je aandacht zo ordenen dat je allerlei kronkelwegen achter je kunt laten en de juiste weg voor je gaan zien. Het resultaat van die bekering of ommekeer zal duidelijk worden in je handelen: je brengt vruchten voort die tonen dat je tot inkeer gekomen bent. Uiterlijk handelen kan echter schijn zijn. Het gaat er om dat je inkeert, tot jezelf komt, steeds meer gaat beseffen een kind van God te zijn en een echt mens onder je medemensen. De gedoopte is als een pelgrim die uitgezuiverd wil worden, aan wie de route van het leven helder wordt vanuit de bron.

Sifan Hassan, de onvergelijkbare marathonloopster: 'Het geloof is net als Google Maps. Het geeft richting. Als je gelooft, heb je een route. Soms wijk je daar misschien van af, dat heb ik ook gedaan, maar uiteindelijk vind je de weg weer terug.' Terugkeer naar de bron.

Voorbede

Bidden wij voor mensen die zich niet veilig weten,
Voor hen die overspoeld worden door haat, oorlog en geweld,
Dat ze mensen van goede wil rondom zich vinden.

Bidden we voor onszelf
Dat we beseffen welke de gave van het doopsel is,
Kind van God te zijn.

Bidden we voor onszelf en voor alle mensen

Die de weg kwijt zijn en verloren lopen.

Dat wij de route vinden in het geloof dat ons is geschonken.

Slotgebed

God, door het doopsel ontvangen wij Uw Geest als teken van uw liefde.

Laat ons leven in die geest,

Laat ons paden recht maken voor onszelf

en voor allen die zich pelgrim weten op de weg naar U.

Amen